

BAL YEMİŐİ - HONEYBERRY YETİŐTİRİCİLİĐİ

Kamçatka hanımelisi, Bal yemiŐi, Sibirya maviyemiŐi, Yenilebilir hanımeli
Lonicera caerulea var. camtschatica

Birçok kaynakta Sibirya maviyemiŐi olarak adlandırılmasına rağmen maviyemiŐ (vaccinum) ailesinden değil hanımeli (lonicera) ailesindedir. Japonya'nın kuzeyindeki adalar, Rusya, Kuzey Avrupa ve Kanada'da doğal yayılım gösterir. Bu bölgelerde uzun yıllardır deĐiŐik Őekillerde tüketilmektedir. Her yönüyle donlara dirençlidir. ŐiŐekleri -7C° kendisi ise -45 C° ye dayanıklıdır. MaviyemiŐler gibi asitli toprak (düŐük Ph) ihtiyaçı yoktur. Meyveleri Őilekten birkaç hafta önce olgunlaŐır. Bu zellikleri ile Türkiye'de yüksek rakımlı dağlık bölgeler dahil birçok yerde hem meyve üretimi hem de peyzaj amaçlı yetiŐtirilebilirler. Bu az bilinen meyve türünün avantajı kolay yetiŐtirilmesi, hastalıklara direnci ve meyvelerinin erken olgunlaŐmasıdır.

Silindirik biçimli, mor-mavi renkli ve sürekli olgunlaŐan meyveler anavatanlarında ŐeŐide bağlı olarak Mayıs-Haziran ve bazı yerlerde de Temmuz ayına sarkan dönemde hasat edilirler. Tatlı-mayhoŐ maviyemiŐ benzeri tada sahip meyveler taze tüketilebildiği gibi dondurulabilir, kurutulabilir veya reĈel, Őurup ve Őarap yapımında kullanılabilirler.

Lonicera caerulea 'Morena'

Birçok ülkede yeni ŐeŐit geliştirme ŐalıŐmaları yapılmaktadır. Rusya, Polonya, Őek Cumhuriyeti, Slovakya, Japonya ve Kanada en çok ŐalıŐma yapılan ülkelerdir. Her lke kendi ŐeŐitlerinin en tatlı ve en verimli ŐeŐitler olduğunu belirtmektedir. Kesin olan bir gerĈek ise en büyük gen kaynağı ve en çok ŐalıŐma Rusya'dadır.

Soğuğa dayanıklılık bölgeleri incelendiğinde Bölge (Zone) 2 ve Bölge 8 arası değerlerde yetiştirilmeye uygundur. Bu açıdan bakıldığında Türkiye'nin büyük bölümünde yetiştirilebilir. -45 C° sıcaklıklarda sorunsuz yaşayan bir soğuk iklim bitkisi olduğundan Akdeniz ve Güney Ege sahil kesimlerinde yetişmesi zordur.

Honeyberry fidanı baharda çok erken canlanmaya başladığından Ağustos ayından itibaren yapraklarda sararma ve kuruma görülür ve bu tamamen doğaldır. Yetiştirilmesinde sıkıntı yaşanan bölgelerde doğal yetiştirme alanlarına benzer olacağı için kuzey yöne bakan yerlerde yetiştirilmesini öneririz.

Çeşidine göre 80 cm ile 2 m arası boya ulaşan honeyberry fidanı tozlayıcıya ihtiyaç duyar. Hem erkek hem dişi çiçekler bulunmasına rağmen farklı zamanlarda çiçeklendiklerinden benzer dönemlerde çiçeklenen çeşitlerin birbirine ihtiyacı vardır. Yapılan çalışmalarda tek başına yetişen bir fidanın verimi diğer çeşitlerle yetiştirilenlere göre %90 daha az olmakta ve meyve büyüklüğü ve ağırlığı yarıya düşmektedir. Diğer meyve fidanlarında olduğu gibi verimsiz tozlayıcı çeşit kullanımı yerine benzer dönemlerde çiçeklenen farklı kaliteli çeşitlerin aynı oranda dikilmesi ile bahçe oluşturulması önerilir.

Honeyberry meyveleri olgunlaşmadan önce koyu mavi rengini almaktadır. Bu nedenle içleri olgunlaşmadan hasat edilmemelidirler. Ülkemizde kuzey ülkelerine göre daha fazla güneş ışığına maruz kalacakları için daha tatlı meyveler vereceklerdir.

Ülkemizdeki farklı iklim koşullarından dolayı çok daha kaliteli meyve veren verimli çeşitler elde edilebileceğini düşünüyoruz. Diğer meyve çeşitlerine göre erken tohum ve erken ürün veren honeyberry için ıslah süresi çok daha kısadır. İdealist akademisyenlerimizi bu konuda çalışma yapmaya davet ediyoruz.